

«Δεν έχουν όλα τα σχολεία κήπο, αλλά κάθε κήπος κρύβει ένα σχολείο»

Στις αρχές της σχολικής χρονιάς 2023-2024, πληροφορηθήκαμε από τον καθηγητή μας της Χημείας για το πρόγραμμα δραστηριοτήτων «Νέοι δημοσιογράφοι για το περιβάλλον, Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία». Τα συναισθήματα ήταν ανάμικτα, καθώς, παρά τον ενθουσιασμό, την πρόκληση για το άγνωστο, για κάτι καινούργιο και ενδιαφέρον, είχαμε ένα μικρό φόβο για την απαιτητικότητα της δράσης. Τώρα που το πρόγραμμα έχει σχεδόν τελειώσει, ανατρέχοντας στις εμπειρίες που πήραμε, νιώθουμε ιδιαίτερα ευτυχείς που βοηθήσαμε ο καθένας με τον δικό του τρόπο στην ολοκλήρωσή του. Μάθαμε πολλά για τη γη, τη βιολογική καλλιέργεια και τη σημασία της. Ταυτόχρονα βιώσαμε αξίες, όπως η προσπάθεια, η ομαδικότητα, η υπομονή και η πειθαρχία στους νόμους της φύσης.

Καθημερινά ακούμε για τη σημαντικότητα της εκπαίδευσης των νέων όσον αφορά στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής συνείδησης, όμως η εμπειρία από μία τέτοια δράση δε συγκρίνεται με καμιά διάλεξη και θεωρητική ενημέρωση. Ακόμα και οι αρχικές μας συζητήσεις, μέχρι να επιλέξουμε το θέμα, με το οποίο θα συμμετείχαμε στο πρόγραμμα, μας βοήθησαν να αποκτήσουμε μια πιο ξεκάθαρη άποψη για τη φύση και την προστασία της, στοχεύοντας στην παραγωγή που δεν την εξαντλεί, αλλά τη σέβεται, ενώ ταυτόχρονα φροντίζει και την ανθρώπινη υγεία. Το σχολείο του κήπου μας, λοιπόν φέτος, μας δίδαξε ευχάριστα με τον δικό του τρόπο αυτά που μας δίδασκαν οι δάσκαλοί μας με τον παραδοσιακό τρόπο στα διάφορα μαθήματα.

Πιο συγκεκριμένα, μετά από συζήτηση στην τάξη διάφορων εναλλακτικών επιλογών για συμμετοχή του σχολείου μας στο πρόγραμμα, επιλέξαμε τον βιολογικό κήπο. Συζητήθηκαν οι πυρκαγιές του περασμένου καλοκαιριού στη βιομηχανική περιοχή Γερίου και οι συνέπειές τους στην υγεία των κατοίκων, στις εργασίες, στην ψυχολογία τους, ή προβλήματα εξαιτίας της γειννίας της κοινότητάς μας με βιομηχανικές ζώνες. Η ιδέα της δημιουργίας του βιολογικού λαχανόκηπου κέρδισε το ενδιαφέρον των μαθητών, καθώς θα μας έδινε την ευκαιρία να έρθουμε σε άμεση επαφή με το φυσικό μας περιβάλλον και να ζήσουμε από κοντά την εμπειρία.

Σκεφτήκαμε ότι η ενασχόλησή μας με έναν βιολογικό λαχανόκηπο και την καλλιέργεια αρωματικών φυτών θα ήταν μια ευχάριστη και αγχολυτική δραστηριότητα, διότι θα μπορούσαμε να ξεφύγουμε από την πίεση των μαθημάτων και θα περνούσαμε ευχάριστο χρόνο με τους συμμαθητές μας. Φροντίζοντας τον λαχανόκηπο και τα αρωματικά φυτά, θα είχαμε την ευκαιρία να ασχοληθούμε με το χώμα, να κινηθούμε και να δημιουργήσουμε. Και πράγματι ήταν όπως το φανταστήκαμε!

Αφού κάναμε την έρευνά μας για τις κατάλληλες συνθήκες που πρέπει να έχουμε για να μπορούμε να φυτέψουμε τα φυτά μας και να τα δούμε να αναπτύσσονται και να παράγουν, όπως την ποιότητα του εδάφους και του νερού, την κατεύθυνση των ανέμων στην περιοχή μας, καθώς επίσης και την κατάλληλη εποχή για να τα φυτέψουμε, επιλέξαμε να φυτέψουμε μαρούλια, σκόρδα, κρεμμύδια, κόλιαντρο, μαϊντανό, δεντρολίβανο και ρίγανη.

Ο χώρος που επιλέξαμε ήταν χώρος ανοιχτός, απάνεμος και ηλιόλουστος, βόρεια του Σχολείου μας, γιατί τα λαχανικά δεν αναπτύσσονται σε σκιά μεγάλων δέντρων ή κτηρίων. Επειδή το έδαφος δεν ήταν τόσο εύφορο και ο χώρος που μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε περιορισμένος, καταλήξαμε να τοποθετήσουμε σε κυκλική διάταξη μεγάλες γλάστρες. Τόσο στις γλάστρες όσο και στον εσωτερικό κυκλικό χώρο, που δημιουργήθηκε ανάμεσά τους, μεταφέραμε χώμα και τοποθετήσαμε ειδικό φυτόχωμα εμπλουτίζοντας το υφιστάμενο φτωχό χώμα. Μετρήσαμε το PH του εδάφους και την αλατότητα του νερού και ακολούθως γίναμε

κυριολεκτικά καλλιεργητές! Φυτέψαμε, ποτίσαμε, ξεχορτίσαμε, όταν χρειάστηκε, χρησιμοποιήσαμε βιολογικό λίπασμα από ζώα και ψεκάσαμε με εντομοαπωθητικό διάλυμα από εκχύλισμα φύλλων θυμαριού και κυπαρισσιού.

Δε χρησιμοποιήσαμε χημικά λιπάσματα, φυτοφάρμακα και εντομοκτόνα, που αφήνουν κατάλοιπα στα προϊόντα με καταστροφικές συνέπειες, όχι μόνο για την υγεία των ανθρώπων αλλά και για το περιβάλλον. Έτσι, επιλέξαμε να χρησιμοποιήσουμε βιολογικό λίπασμα από απορρίμματα ορνίθων και βιολογικό διάλυμα για την καταπολέμηση των εντόμων.

Επισκεπτόμασταν τον λαχανόκηπο τακτικά και τον φροντίζαμε. Παρατηρούσαμε την ανάπτυξη των φυτών και τις ανάγκες τους: Πότε έπρεπε να ποτιστούν, να ξεχορτιστούν, να τους αφαιρεθούν τα άρρωστα φύλλα, να ψεκαστούν. Νιώσαμε υπεύθυνοι για το έργο που αναλάβαμε, λαμβάνοντας αποφάσεις, μαθαίνοντας να αναγνωρίζουμε τις ανάγκες των φυτών, βλέποντας τα φυτά να αναπτύσσονται νιώσαμε μεγάλη ικανοποίηση και τη χαρά της δημιουργίας. Βιώσαμε το θαύμα της ζωής και τη δική μας ευθύνη, αφού τα φυτά εξαρτώνται και από τη δική μας ευθύνη. Έτσι αναπτύχθηκαν με φροντίδα, αγάπη, περιποίηση και προσοχή. Διδαχθήκαμε αυτό το μάθημα της ζωής, από το σχολείο με τρόπο ευχάριστο και δημιουργικό.

Όταν έφτασε η ώρα της συγκομιδής χαρήκαμε γιατί τα φυτά μας αγοράστηκαν από καθηγητές, μαθητές και άλλο προσωπικό του σχολείου, και τα χρήματα δόθηκαν στην Επιτροπή Πρόνοιας, για να τα διαθέσει σε αυτούς που έπρεπε. Μακάρι να είχαμε πιο πολλή παραγωγή, γιατί όλοι ήθελαν να πάρουν βιολογικά προϊόντα για καλό σκοπό.

Φυσικά είχαμε και τις δυσκολίες μας. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε ήταν πολλές μέχρι να φτάσουμε στο τέλος της υλοποίησης του λαχανόκηπου μας. Αρχικά ήταν η έλλειψη κατάλληλου εδάφους σε έκταση, αλλά και σε ποιότητα εδάφους. Επίσης, μια άλλη δυσκολία ήταν το πώς δεν υπήρχε τοποθέτηση ειδικών λάστιχων για αυτόματο πότισμα με σταγόνες. Ακόμη ήταν και η οικονομική στενότητα, λόγω των περιορισμένων οικονομικών μας. Εξάλλου, ο χρόνος που μπορούσαμε να αφιερώσουμε στον λαχανόκηπο ήταν πολύ λίγος και ποτέ δεν

αρκούσε για τις εργασίες που έπρεπε να γίνουν. Κάποτε άλλες δραστηριότητες κατά τα διαλείμματα απρόβλεπτα μείωναν και πάλι τον χρόνο που θα αφιερώναμε στον κήπο μας. Επίσης, τα φυτά μας χρειάζονταν φροντίδα και κατά τις διακοπές. Παρόλα αυτά, η δημιουργία του λαχανόκηπου μας ήταν μια φανταστική εμπειρία για όλους μας και θα μείνει αξέχαστη.

Με τη συγκεκριμένη δράση αντιληφθήκαμε ότι ο πλανήτης, το σπίτι μας, χρειάζεται βοήθεια. Εμείς οι νέοι πρέπει να κατανοήσουμε την ευθύνη μας, να αλλάξουμε τον τρόπο που αντιμετωπίζουμε τη φύση, με σκοπό να σταματήσουμε την καταστροφή της και να στοχεύσουμε στη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία. Αυτό μπορεί να γίνει και με μικρά βήματα, όπως ο μικρός λαχανόκηπός μας. Πρέπει να δράσουμε γρήγορα και σωστά. Καλά τα μεγάλα λόγια των ηγετών, οι διακηρύξεις, οι διαδηλώσεις για την κλιματική αλλαγή, την καταστροφή της βιοποικιλότητας, την άνοδο της στάθμης των θαλασσών κ.λπ., όμως πια προέχουν τα έργα.

Κανείς δεν περισσεύει στον κοινό αγώνα, ούτε και εμείς οι μαθητές του Γυμνασίου Γερίου με τη μικρή μας φετινή εμπειρία. Αύριο ως γονείς, δάσκαλοι, επαγγελματίες, ίσως αυτά τα μαθήματα που πήραμε, να τα εφαρμόσουμε ή να τα διδάξουμε σε άλλους.

Επιπρόσθετα, σε αυτήν την περιβαλλοντική δράση είχε μεγάλη σημασία η ενδυνάμωση της ομαδικότητας, της συνεργασίας, της βοήθειας και της συνυπευθυνότητας μεταξύ όλων των παιδιών που συμμετείχαν. Δεν μας ένωσε μόνο η φροντίδα του λαχανόκηπου. Σημαντική ήταν και η διαδρομή μέχρι να φτάσουμε εκεί, ήταν το μοίρασμα των ανησυχιών μας, για τα διάφορα προβλήματά μας. Τελικά, σπουδαίο είναι το να νιώθεις ότι κάπου ανήκεις, ότι είσαι σημαντικός, ότι βοηθάς και ότι προσφέρεις.

